

Instytut Pamięci Narodowej - Białystok

<https://bialystok.ipn.gov.pl/pl1/aktualnosci/45825,Przystanek-Historia-IPN-otwarty-w-Chicago.html>
23.04.2024, 17:46

Przystanek Historia IPN otwarty w Chicago

- IPN chce jak najwięcej swoich inicjatyw kierować do młodego pokolenia - powiedział podczas inauguracji Przystanku Historia w Chicago prezes IPN Jarosław Szarek. - Przed nami rok szczególny, trzeba przywołać pamięć pokolenia, które walczyło o niepodległość. Musimy pokazać twarze tych, którzy poszli walczyć stąd, z Chicago o Polskę, chcemy o nich pamiętać.

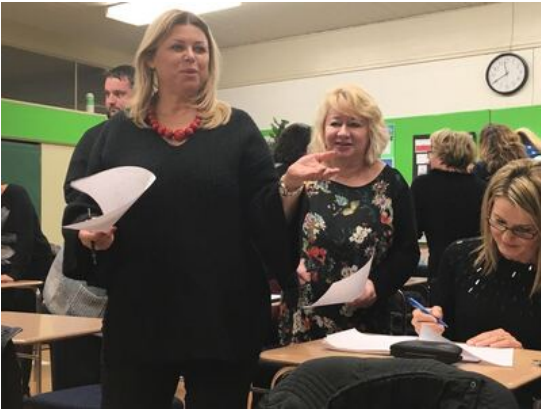

21 stycznia 2018

Dr Jarosław Szarek wraz z delegacją IPN uczestniczył we Mszy św. w kościele Trójcy Świętej. W tej niezwyklej uroczystości licznie wzięła udział Polonia, harcerze, przedstawiciele szkół polonijnych, obecni byli konsulowie RP Piotr Janicki i Piotr Semeniuk, przedstawiciele Narodowych Sił Zbrojnych, a także grupy rekonstrukcyjne oraz członkowie Zrzeszenia Nauczycieli Polskich w Ameryce, na zaproszenie którego delegacja IPN przybyła do Chicago. Po Mszy św. prezes Jarosław Szarek złożył w katakumbach świątyni ziemię z Kwatery Ł na warszawskich Powązkach (z tzw. Łączki). Po złożeniu kwiatów i zapaleniu zniczy delegacja IPN wraz z prezesem spotkała się z Polonią.

Spotkanie rozpoczęło się od prezentacji filmu animowanego „Niezwyciężeni”, który cieszy się w Chicago wielkim zainteresowaniem. Prezes IPN serdecznie dziękował za zaproszenie do Chicago, zaznaczając, że czuje się tutaj jak w domu. Poprosił Polaków mieszkających w

Chicago, żeby dbali o złożoną w katakumbach kościoła ziemię z Łączki, gdyż jest ona relikwią, przypominającą w zawsze wolnym mieście, że Polski nie da się zabić. O tym mówi Łączka, gdzie chciano pograżyć w niepamięci bohaterów walczących o wolność ojczyzny. Prezes podziękował uczniom szkół polonijnych i nauczycielom, którzy dbają o to, by Polska trwała, harcerzom, weteranom, duchowieństwu. Przypomniał, że na schodach świątyni, w której odbywa się uroczystość, fotografowano niegdyś Paderewskiego i chłopców z armii Hallera, a teraz zebrało się tutaj kolejne pokolenie, aby wspólnie dbać o Polskę. Dr Szarek skierował podziękowania również do edukatorów z Biura Edukacji Narodowej IPN – to dzięki ich pracy uczniowie szkół polonijnych pogłębili swoją wiedzę. Uroczystości towarzyszyła wystawa „Nie tylko dywizjon 303”, która wzbudziła duże zainteresowanie.

Po południu prezes IPN spotkał się z burmistrzem miasta Niles – Andrew Przybylo, któremu podziękował za wsparcie inicjatywy nadania jednej z ulic w tym mieście imienia gen. Andersa. Następnie udał się na cmentarz św. Wojciecha w Niles, gdzie złożył kwiaty pod pomnikiem ku czci amerykańskich żołnierzy polskiego pochodzenia, poległych w bitwach I wojny światowej oraz żołnierzy armii Hallera. Pomnik został wzniesiony w 1928 r. staraniem organizacji Polish-American Gold Star Fathers' and Mothers' Association. Na cokole, pod tablicą pamiątkową wyryto nazwiska uhonorowanych żołnierzy piechoty i marynarki. Prezes Jarosław Szarek złożył kwiaty także pod pomnikiem katyńskim (autorstwa polskiego rzeźbiarza Wojciecha Seweryna), pod tablicą smoleńską oraz na grobie Agnieszki Wisły, jednej z 42 kobiet – ochotniczek ze Stanów Zjednoczonych, które jako pielęgniarki Polskiego Białego Krzyża w latach 1918–1921 opiekowały się rannymi żołnierzami w szpitalach wojskowych we Francji i w Polsce. W 1922 r. w Chicago Agnieszka Wisła założyła Komitet Pomocy Weteranom. Na koniec prezes Szarek złożył kwiaty pod pomnikiem Polskiego Żołnierza w kwaterze kombatanckiej cmentarza Maryhill w Niles.

20 stycznia 2018

W czasie wizyty w Chicago prezes IPN dr Jarosław Szarek – razem z delegacją Instytutu – odwiedził siedzibę [Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej \(SWAP\)](#), gdzie zaprezentował m.in. wydany przez IPN [album poświęcony legendarnemu dowódcy Błękitnej Armii – gen. Józefowi Hallerowi](#). SWAP to najstarsza polska organizacja kombatancka na świecie, działająca nieprzerwanie od 1921 r. W 2017 r. Stowarzyszenie zostało uhonorowane przez IPN tytułem Kustosza Pamięci Narodowej.

Prezes IPN wraz z delegacją Instytutu odwiedził następnie Dom Harcerski w Niles pod Chicago, gdzie spotkał się z instruktorami ZHP i młodymi harcerzami.

Przedstawiciele Instytutu podjął też ks. Zdzisław Torba, proboszcz parafii św. Ferdynanda. W programie wizyty było również spotkanie z Krystyną Kołacińską, uczestniczką powstania

warszawskiego, wdową po kpt. Władysławie Kołacińskim ps. „Żbik”, oficerze Narodowej Organizacji Wojskowej i Narodowych Sił Zbrojnych, dowódcy kompanii Brygady Świętokrzyskiej.

19 stycznia 2018

19 stycznia delegacja IPN na czele z dr. Jarosławem Szarkiem spotkała się z Polonią w Domu Podhalan. – Otworzyliśmy Przystanek Historia w Chicago, chcielibyśmy aby nasi pracownicy – edukatorzy byli obecni w tym mieście w każdym kwartale. Potrzeba, aby młode pokolenie poznawało naszą historię. Przybywamy w roku szczególnym, czyli w setną rocznicę odzyskania niepodległości oraz 40 rocznicę wyboru naszego rodaka na papieża – mówił prezes IPN podczas spotkania. Dr Jarosław Szarek przedstawił strukturę Instytutu, przybliżył zadania, jakie stoją przed IPN. Dr Mariusz Żuławnik, zastępca dyrektora Archiwum IPN, opowiedział o pracy archiwum, przybliżył gościom dwa projekty prowadzone przez Archiwum: funkcjonujące od czterech lat Centrum Udzielania Informacji o Ofiarach II Wojny Światowej, zarówno niemieckiej jak i sowieckiej oraz projekt działający od połowy 2017 roku – Archiwum Pełne Pamięci. Dyrektor Biura Edukacji Narodowej Adam Hlebowicz mówił o około 400 wystawach, które IPN przygotował w trakcie swojej działalności. Zapowiedział, że Instytut z okazji setnej rocznicy odzyskania niepodległości przygotowuje wystawę o Niepodległej, której wernisaż odbędzie się w maju br. Dyrektor Hlebowicz opowiedział również o przygotowanej w grudniu ubiegłego roku wystawie poświęconej Żegocie. Podczas spotkania swoją publikację „Stowarzyszenie Polskich Kombatantów w Stanach Zjednoczonych w latach 1953-1990” zaprezentował dr hab. Piotr Kardela, dyrektor białostockiego IPN. W spotkaniu wziął udział wicekonsul z Konsulatu RP Pan Piotr Semeniuk. Delegacja IPN udzieliła także wywiadu Radiu Związku Podhalan.

18 stycznia 2018 - otwarcie „Przystanku Historia” IPN

Instytut Pamięci Narodowej i Zrzeszenie Nauczycieli Polskich w Ameryce zainauguowały w czwartek, 18 stycznia 2018, w Chicago cykl spotkań „Przystanek Historia IPN”. Idea „przystanków” to idea miejsc, gdzie mówi się o historii – dyskutuje o prezentowanych filmach i książkach, gdzie można obejrzeć wystawę, uczestniczyć w warsztatach czy też spotkać się ze świadkiem historii. W inauguracji w siedzibie konsulatu RP w Chicago udział wzięła delegacja Instytutu z prezesem Jarosławem Szarkiem na czele, prezes Zrzeszenia Nauczycieli Polskich w Ameryce Ewa Koch oraz licznie przybyła na tę uroczystość Polonia. Koordynatorami projektu zostali: Helena Sołtys, I wiceprezes ZNP, oraz Marek Adamczyk, nauczyciel polonijny.

– IPN już od dłuższego czasu jest obecny w szkołach w Chicago, przesyła tutaj swoje materiały – przypomniał zebrany prezes IPN Jarosław Szarek. – A teraz pracownicy Biura Edukacji Narodowej IPN będą regularnie przyjeżdżać, co 3-4 miesiące, do Chicago (i do Nowego Jorku, gdzie od czerwca 2017 r. także funkcjonuje podobna placówka edukacyjna IPN), aby spotykać się z polską młodzieżą, która żyje tutaj, na ziemi amerykańskiej. Chcemy żeby to najmłodsze pokolenie znało historię Polski i było dumne ze swojej tożsamości – zaznaczył.

Podczas spotkania dyrektor Biura Edukacji Narodowej IPN Adam Hlebowicz przedstawił bogatą ofertę edukacyjną swojego biura. Pracownicy BEN podczas trwającej wizyty w Chicago prowadzą liczne warsztaty dla uczniów i nauczycieli. Rafał Pękała, naczelnik Wydziału Notacji i Opracowań Multimedialnych BEN, zaprezentował popularną na całym świecie animację [„Niezwyciężeni”](#).

Dyrektor Archiwum IPN Marzena Kruk opowiedziała o projekcie „Archiwum Pełne Pamięci”, który ma zachęcić osoby prywatne, także żyjące poza granicami Polski, do przekazywania swoich prywatnych zbiorów do Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej. Gromadzone pamiętki są sukcesywnie eksponowane na specjalnym portalu [Archiwum Pełne Pamięci](#).

Panoramę centralnych projektów badawczych IPN ukazał dyrektor Oddziału IPN w Białymstoku Piotr Kardela, omawiając szerzej jeden z nich – „Polska emigracja polityczna 1939–1990”. Zaprezentował też publikacje: [„Stowarzyszenie Polskich Kombatantów w Stanach Zjednoczonych w latach 1953–1990”](#) i [„Koła Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w Stanach Zjednoczonych 1953–2012”](#), przygotowane przez białostocki oddział IPN, oraz wydane w ramach prac badawczych Archiwum IPN opracowanie Witolda Bagieńskiego [„Wywiad cywilny Polski Ludowej w latach 1945–1961”](#).

17 stycznia 2018

Prezes IPN Jarosław Szarek i członkowie delegacji spotkali się z prezesem Kongresu Polonii Amerykańskiej Frankiem Spulą i liderami organizacji polonijnych.

– Społeczność polska w Chicago ma bogatą historię. Należy ją zachować i przekazać następnym pokoleniom. Jednym z priorytetów Instytutu jest praca z młodzieżą, gdyż od tego zależy przyszłość – powiedział prezes IPN zwracając się do gospodarzy. – Młodzi będą czuć związek z narodem, który ma bogatą historię, mamy dla nich szeroką ofertę edukacyjną – dodał.

IPN od lat prezentuje w Stanach Zjednoczonych swoje ekspozycje. Najnowsza wystawa IPN „Ojcowie Niepodległości” przedstawia sześciu liderów walki o Polskę z 1918 r.: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego, Wincentego Witosa, Wojciecha Korfanteo oraz Ignacego Daszyńskiego. Prezentuje ona ponad dwumetrowe sylwetki polityków wraz z ich biogramami w języku polskim i angielskim. Zawiera też kalendarium wydarzeń dotyczących najważniejszych etapów w polskiej drodze do niepodległości. Prezes Jarosław Szarek wyraził nadzieję, że wystawa ta zagości w USA na stałe.

Przedstawiciele IPN opowiedzieli też o działaniach Instytutu dotyczących „operacji polskiej” NKWD w latach 1937–1938 oraz polskich sprawiedliwych, ratujących Żydów w czasie II wojny światowej. Prezes IPN podkreślił, że tę wiedzę należy popularyzować w USA. Przedstawiciele

Polonii obiecali pomoc w tym zakresie.

Kongres Polonii Amerykańskiej powstał w 1944 r. Jest ogólnokrajową federacją, będącą przedstawicielem politycznym Amerykanów polskiego pochodzenia (ok. 10 mln lub 3,3 procent amerykańskiego społeczeństwa w 2010 roku). Członkami KPA mogą być zarówno organizacje, jak i osoby indywidualne. Do KPA należą: Związek Narodowy Polski, Zjednoczenie Polskie Rzymsko-Katolickie, Związek Polek w Ameryce, Sokolstwo Polskie w Ameryce, Stowarzyszenie Weteranów Armii Polskiej i Stowarzyszenie Polskich Kombatantów, Amerykańska Rada ds. Kultury Polskiej oraz Krajowe Stowarzyszenie Adwokatów. Członkami KPA są ponadto liczne stanowe i lokalne bratnie organizacje, grupy parafialne, stowarzyszenia zawodowe i organizacje społeczne.

Po południu odbyło się spotkanie delegacji IPN z Josephem Drobotem, prezesem Zjednoczenia Polskiego Rzymsko-Katolickiego w Ameryce (Polish Roman Catholic Union of America), najstarszej polonijnej organizacji katolickiej w USA, powstałej w 1873 r. Delegacja zwiedziła też, znajdujące się w siedzibie głównej ZPRKA w Chicago, Muzeum Polskie w Ameryce i jego obszerną bibliotekę. Jest to najstarsza i największa tego typu placówka na kontynencie amerykańskim. Goście z Polski spotkali się prezesem Muzeum Ryszardem Owsianym i dyrektorką Małgorzatą Kot.

Również 17 stycznia w trzech miejscach w Chicago - w budynku Zrzeszenia Nauczycieli Polskich, Polskiej Szkole im. Juliusza Słowackiego w Wheeling oraz w Domu Podhalan odbyły się warsztaty dla nauczycieli, prowadzone przez edukatorów BEN IPN. Podczas spotkań zaprezentowano ofertę edukacyjną Instytutu oraz sposoby pracy z wydawnictwami edukacyjnymi IPN.

Podczas zajęć dotyczących polskich symboli narodowych uczestnicy poznali puzzle „Polak Mały” i projekt edukacyjny „Historia w kolorach”. Na warsztatach o wykorzystaniu gier edukacyjnych IPN w nauczaniu historii poznali grę „303”, ale także przypomnieli sobie najważniejsze wydarzenia i symbole Polski dzięki grze „Znajznak”. Na zajęciach „Śledztwo katyńskie - praca z artefaktami” dowiedzieli się, jakie artefakty wydobywano z grobów ofiar Katynia oraz w jaki sposób, chociaż w przybliżeniu, można było określić, kim była ofiara. Podobne warsztaty odbędą się jeszcze dwukrotnie - 20 i 22 stycznia.

16 stycznia 2018

Delegacja IPN odwiedziła w Chicago redakcję „Dziennika Związkowego” („Polish Daily News”) Związku Narodowego Polskiego – najstarszej polskojęzycznej gazety codziennej w USA i na świecie, która ukazuje się nieprzerwanie od 15 stycznia 1908 r. Prezes IPN Jarosław Szarek pogratulował kolegium redakcyjnemu gazety 110-lecia istnienia. Przypomniał, że chłopcy z Jackowa (polski rejon Chicago), których rodzice pod koniec XIX wieku przyjechali do tego miasta z nadzieją na lepsze życie, potrafili w decydującym dla Polski momencie wrócić do ojczyzny, by walczyć o jej wolność. Zaznaczył też, że w roku obchodów 100-lecia niepodległości IPN chciałby pokazać wysiłek tamtego emigracyjnego pokolenia, przedstawić go zwłaszcza w Rzeczypospolitej, gdzie historia zaangażowania Polaków ze Stanów Zjednoczonych w odzyskanie niepodległości jest wciąż zbyt mało znana. Goście z Polski zwiedzili też archiwum „Dziennika Związkowego”. Instytut nawiąże z gazetą współpracę archiwalną mającą na celu zabezpieczenie i digitalizację zgromadzonych dokumentów. Na zakończenie wizyty prezes wręczył redaktor naczelnej „Dziennika Związkowego” Małgorzacie Błaszczuk kalendarz, wydany przez IPN na 100-lecie niepodległości Polski.

Dr Jarosław Szarek udzielił także [wywiadu polonijnemu Radiu Wpna.fm](#)

Wieczorem przedstawiciele IPN spotkali się z Polonią w Jezuickim Ośrodku Milenijnym w Chicago. – Historia Polaków w Chicago jest niezwykła. To, co nas wyróżnia wśród innych narodów, to trwanie w cywilizacji łacińskiej, wierność jej podstawowym wartościom i umiłowanie wolności – powiedział podczas spotkania prezes IPN Jarosław Szarek. – Jesteśmy gotowi płacić za tę wolność najwyższą cenę (...) tyle razy skazywano nas na śmierć, a my zawsze się podnosiliśmy – dodał. Wskazał, że dziś „musimy połączyć się we wspólnym wysiłku, by wykształcić elity, dla których sprawa Polski będzie najważniejsza”. – Reprezentujemy pokolenia, które doczekały niepodległości Polski. W Instytucie Pamięci Narodowej pracujemy nad tym, by ta polskość trwała – podsumował.

15 stycznia 2018

– Młodzi Polacy w USA spragnieni są wiedzy historycznej o Polsce. Jaka ta wiedza będzie i czy polskość będzie trwała, w dużym stopniu zależy właśnie od Państwa – powiedział prezes IPN dr Jarosław Szarek, zwracając się do Zarządu Zrzeszenia Nauczycieli Polskich w Ameryce i do dyrektorów szkół polonijnych w Chicago. – Państwa uczniowie są naszymi ambasadorami, kreują wizerunek Polski tutaj i na świecie – dodał. Spotkanie rozpoczęło wizytę delegacji IPN w Stanach Zjednoczonych.

[Fragment rozmowy z prezesem IPN Jarosławem Szarkiem w Radio Deon Chicago](#)

Tego samego dnia w Polskiej Szkole im. T. Kościuszki w Chicago uczniowie poznali historię 2. Korpusu Polskiego przez pryzmat najnowszej gry IPN „Miś Wojtek”. Dzieci podczas warsztatów dowiedziały się o losach Polaków zesłanych do ZSRS i utworzonej tam Armii Polskiej. Największą uwagę uczniów przykuła historia niedźwiedzia Wojtka, który towarzyszył żołnierzom 2. Korpusu.